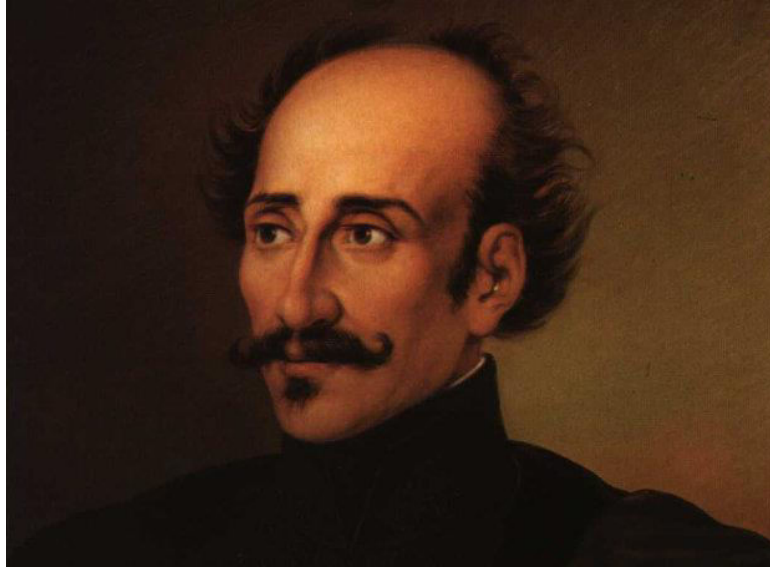

Η καρδιά της Ελληνικής επανάστασης Αλέξανδρος Υψηλάντης

Συγγραφέας Αργύρης Μάνης

**Φίλτατε αδελφέ Δημήτριε, νέος κτύπος κατετάραξε τας ψυχάς ημών. Ο
αυτάδελφός του ημών Αλέξανδρος, (..) ετελεύτησε και εισήλθεν εις τας
αιωνίους μονάς δια προσταγής του εκρατήσαμεν την καρδίαν του δια
την πατρίδαν, το οποίο και εκτελέσαμεν. Ενταυτό όμως εβαλασμώνθη και
το σώμα του όπου αν η πατρίς θελήση να ενταφιάση και αυτό εν καιρώ
τω προσήκοντι, να εκτελέσωμεν. Μακάρια η μνήμη του», έγραφε ο
Νικόλαος, αδελφός του Αλέξανδρου Υψηλάντη εν έτη 1828..**

Ο Αλέξανδρος Υψηλάντης (1792-1828), αξιωματικός του ρωσικού στρατού και υπασπιστής του τσάρου Αλέξανδρου Α', είχε αναλάβει από τις 12 Απριλίου 1820 την ηγεσία της Φιλικής Εταιρείας. Ο ίδιος έκρινε ότι η Επανάσταση θα άρχιζε από την Πελοπόννησο γιατί οι περιστάσεις ήταν οι πλέον βολικές, εξέδωσε την Επαναστατική προκήρυξη Μάχου υπέρ πίστεως και πατρίδος και ύψωσε την σημαία της Επανάστασης¹ στις παραδουνάβιες ηγεμονίες.

¹Η πρώτη σημαία της Επανάστασης είχε 3 χρώματα το άσπρο, το μαύρο και το κόκκινο

Η ώρα ήλθεν, ω Άνδρες Έλληνες! Προ πολλού οι λαοί της Ευρώπης, πολεμούντες υπέρ των ιδίων Δικαιωμάτων και ελευθερίας αυτών, μας προσκάλουν εις μίμησιν, αυτοί, καίτοι οπωσούν ελεύθεροι, προσπάθησαν όλαις δυνάμεσι να αυξήσωσι την ελευθερίαν, και δι' αυτής πάσαν αυτών την Ευδαιμονίαν.

Οι αδελφοί μας και φίλοι είναι πανταχού έτοιμοι, οι Σέρβοι, οι Σουλιώται, και όλη η Ηπειρος, οπλοφορούντες μας περιμένωσιν· ας ενωθώμεν λοιπόν με Ενθουσιασμόν! η Π α τ ρ ί ς μ α ς π ρ ο σ κ α λ ε ί!

Η Ευρώπη, προσηλώνουσα τους οφθαλμούς της εις ημάς, απορεί διά την ακινησίαν μας, ας αντηχήσωσι λοιπόν όλα τα Όρη τής Ελλάδος από τον Ήχον τής πολεμικής μας Σάλπιγγος, και αι κοιλάδες από την τρομεράν κλαγγήν των Αρμάτων μας. Η Ευρώπη θέλει θαυμάση τας ανδραγαθίας μας, οι δε τύραννοι ημών τρέμοντες και ωχροί θέλουσι φύγει απ' έμπροσθέν μας.

Οι φωτισμένοι λαοί της Ευρώπης ενασχολούνται εις την αποκατάστασιν της ιδίας ευδαιμονίας· και πλήρεις ευγνωμοσύνης διά τας προς αυτούς των Προπατόρων μας ευεργεσίας, επιθυμούσι την ελευθερίαν της Ελλάδος.

Ημείς, φαινόμενοι άξιοι της προπατορικής αρετής και του παρόντος αιώνος, είμεθα Εύελπεις, να επιτύχωμεν την υπεράσπισιν αυτών και βοήθειαν· πολλοί εκ τούτων φιλελεύθεροι θέλουσιν έλθη, διά να συναγωνισθώσι με ημάς.

Κινηθήτε, ω φίλοι, και θέλετε ιδή μίαν Κραταιάν δύναμιν να υπερασπισθή τα δίκαιά μας! Θέλετε ιδή και εξ αυτών των εχθρών μας πολλούς, οίτινες, παρακινούμενοι από την δικαίαν μας αιτίαν, να στρέψωσι τα Νώτα προς τον εχθρόν και να ενωθώσι με ημάς· ας παρρησιασθώσι με ειλικρινές φρόνημα, η Πατρίς θέλει τους εγκολπωθή! Ποίος λοιπόν εμποδίζει τους ανδρικούς σας Βραχίονας; ο άνανδρος εχθρός μας είναι ασθενής και αδύνατος. Οι στρατηγοί μας έμπειροι και όλοι οι ομογενείς γέμουσιν ενθουσιασμού! ενωθήτε λοιπόν, ω ανδρείοι και μεγαλόψυχοι Έλληνες! ας σχηματισθώσι φάλαγκες εθνικάί, ας εμφανισθώσι Πατριωτικάί λεγεώνες, και θέλετε ιδή τους παλαιούς εκείνους Κολοσσούς του δεσποτισμού να πέσωσιν εξ ιδίων, απέναντι των θριαμβευτικών μας Σημαίων! Εις την φωνήν της Σάλπιγγός μας όλα τα παράλια του Ιωνίου και Αιγέου πελάγους θέλουσιν αντηχήση· τα Ελληνικά πλοία, τα οποία εν καιρώ ειρήνης ήξεραν να εμπορεύωνται, και να πολεμώσι, θέλουσι σπείρη εις όλους τους λιμένας του τυράννου με το πυρ και την μάχαιραν, την φρίκην και τον θάνατον...

Ποία ελληνική ψυχή θέλει αδιαφορήση εις την πρόσκλησιν της Πατρίδος; Εις την Ρώμην ένας του Καίσαρος φίλος σείων την

αιματομένην χλαμύδα του τυράννου εγείρει τον λαόν. Τι θέλετε κάμη Σεις ω Έλληνες, προς τους οποίους η Πατρίς γυμνή δεικνύει μεν τας πληγάς της και με διακεκομμένην φωνήν επικαλείται την βοήθειαν των τέκνων της; Η θεία πρόνοια, ω φίλοι Συμπατριώται, ευσπλαγχνισθείσα πλέον τας δυστυχίας μας ηυδόκησεν ούτω τα πράγματα, ώστε με μικρόν κόπον θέλομεν απολαύση με την ελευθερίαν πάσαν ευδαιμονίαν. Αν λοιπόν από αξιόμεμπον αβελτηρίαν αδιαφορήσωμεν, ο τύραννος γενόμενος αγριώτερος θέλει πολλαπλασιάση τα δεινά μας, και θέλομεν καταντήση διά παντός το δυστυχέστερον πάντων των εθνών.

Στρέψατε τους οφθαλμούς σας, ω Συμπατριώται, και ίδετε την ελεεινήν μας κατάστασιν! ίδετε εδώ τους Ναούς καταπατημένους! εκεί τα τέκνα μας αρπαζόμενα διά χρήσιν αναιδεστάτην της αναιδούς φιληδονίας των βαρβάρων τυράννων μας! τους οίκους μας γεγυμνωμένους, τον αγρούς μας λεηλατισμένους και ημάς αυτούς ελεεινά ανδράποδα!

Είναι καιρός να αποτινάξωμεν τον αφόρητον τούτον Ζυγόν, να ελευθερώσωμεν την Πατρίδα, να κρημνίσωμεν από τα νέφη την ημισέληνον να υψώσωμεν το σημείον, δι' ου πάντοτε νικώμεν! λέγω τον Σταυρόν, και ούτω να εκδικήσωμεν την Πατρίδα, και την Ορθόδοξον ημών Πίστιν από την ασεβή των ασεβών Καταφρόνησιν.

Μεταξύ ημών ευγενέστερος είναι, όστις ανδρειοτέρως υπερασπισθή τα δίκαια της Πατρίδος, και ωφελιμοτέρως την δουλεύση. Το έθνος συναθροιζόμενον θέλει εκλέξη τους Δημογέροντάς του, και εις την ύψιστον ταύτην Βουλήν θέλουσιν υπείκει όλαι μας αι πράξεις...

Ας κινηθώμεν λοιπόν μέ εν κοινόν φρόνιμα, οι πλούσιοι ας καταβάλωσιν μέρος της ίδιας περιουσίας, οι ιεροί ποιμένες ας εμπυχώσωσι τον λαόν με το ίδιόν των παράδειγμα, και οι πεπαιδευμένοι ας συμβουλεύσωσιν τα ωφέλιμα. Οι δε εν ξέναις αυλαίς υπουργούντες στρατιωτικοί και πολιτικοί ομογενείς, αποδίδοντες τας ευχαριστίας εις ην έκαστος υπουργεί δύναμιν, ας ορμήσωσιν όλοι εις το ανοιγόμενον ήδη μέγα και λαμπρόν στάδιον, και ας συνεισφέρωσιν εις την πατρίδα τον χρεωστούμενον φόρον, και ως γενναίοι ας ενοπλισθώμεν όλοι άνευ αναβολής καιρού με το ακαταμάχητον όπλον της ανδρείας και υπόσχομαι εντός ολίγου την νίκην και μετ' αυτήν παν αγαθόν. Ποίοι μισθωτοί και χαύνοι δούλοι τολμούν να αντιπαραταχθώσιν απέναντι λαού, πολεμούντος υπέρ της ίδιας ανεξαρτησίας; Μάρτυρες οι Ηρωικοί αγώνες των προπατόρων μας· Μάρτυς η Ισπανία, ήτις πρώτη και μόνη κατετρόπωσε τας αηττήτους φάλαγκας ενός τυράννου.

Με την Ένωσιν, ω Συμπολίται, με το προς την ιεράν Θρησκείαν Σέβας, με την προς τους Νόμους και τους Στρατηγούς υποταγήν, με την ευτολμίαν και σταθερότητα, η νίκη μας είναι βεβαία και αναπόφευκτος,

αυτή θέλει στεφανώση μέ δάφνας αειθαλείς τους Ηρωικούς αγώνας μας, αυτή με χαρακτήρας ανεξαλείπτους θέλει χαράξη τα ονόματα ημών εις τον ναόν της αθανασίας, διά το παράδειγμα των επερχομένων γενεών. Η Πατρίς θέλει ανταμείψη τα ευπειθή και γνήσιά της τέκνα με τα βραβεία της δόξης και τιμής· τα δε απειθή και κωφεύοντα εις την τωρινήν της πρόσκλησιν, θέλει αποκηρύξη ως νόθα και Ασινά σπέρματα, και θέλει παραδώση τα ονόματά των, ως άλλων προδότην, εις τον αναθεματισμόν και κατάραν των μεταγενεστέρων.

Ας καλέσωμεν λοιπόν εκ νέου, ω Ανδρείοι και μεγαλόψυχοι Έλληνες, την ελευθερίαν εις την κλασικήν γην της Ελλάδος! Ας συγκροτήσωμεν μάχην μεταξύ του Μαραθώνος και των Θερμοπυλών! Ας πολεμήσωμεν εις τους τάφους των Πατέρων μας, οι οποίοι, διά να μάς αφήσωσιν ελευθέρους, επολέμησαν και απέθανον εκεί! Το αίμα των τυράννων είναι δεκτόν εις την σκιάν τον Επαμεινώνδου Θηβαίου, και του Αθηναίου Θρασυβούλου, οίτινες κατετρόπωσαν τους τριάκοντα τυράννους, εις εκείνας του Αρμοδίου και Αριστογείτωνος, οι οποίοι συνέτριψαν τον Πεισιστρατικόν ζυγόν, εις εκείνην του Τιμολέοντος, όστις απεκατέστησε την ελευθερίαν εις την Κόρινθον και τας Συρακούσας, μάλιστα εις εκείνας τον Μιλτιάδου και Θεμιστοκλέους, του Λεωνίδου και των τριακοσίων, οίτινες κατέκοψαν τοςάκις τους αναριθμήτους στρατούς των βαρβάρων Περσών, των οποίων τους βαρβαροτέρους και ανανδροτέρους απογόνους πρόκειται εις ημάς σήμερα, με πολλά μικρόν κόπον, να εξαφανίσωμεν εξ ολοκλήρου.

Εις τα όπλα λοιπόν φίλοι η Πατρίς Μας Προσκαλεί!

Αλέξανδρος Υψηλάντης

Την 24ην Φεβρεαρίου 1821 Εις το γενικόν στρατόπεδον του Ιασίου

Η μάχη στο Δραγατσάν, λιθογραφία, Γενάδειος Βιβλιοθήκη.

Στις 20 Οκτωβρίου 1820 πραγματοποιήθηκε σύσκεψη των ηγετών της Εταιρείας στο Ισμαήλιο της Βεσσαραβίας (σημερινό Ιζμαίλ Ουκρανίας), όπου αποφασίστηκε η Επανάσταση να αρχίσει πρώτα από τη Μάνη. Όμως, στις 16 Φεβρουαρίου 1821 ο Υψηλάντης αποφάσισε να ξεκινήσει την επανάσταση από τη Μολδοβλαχία, πιστεύοντας ότι υπήρχαν μεγαλύτερες πιθανότητες επιτυχίας. Στις 17 Μαρτίου οι επαναστατικές δυνάμεις υπό την καθοδήγηση του Αλέξανδρου Υψηλάντη κατέλαβαν δίχως αντίσταση το Βουκουρέστι (τότε πρωτεύουσα της Βλαχίας) και ύψωσαν την επαναστατική σημαία. Η πρώτη ένοπλη σύγκρουση με τους Οθωμανούς έλαβε χώρα στην περιοχή του Γαλασίου, αλλά ήταν περιορισμένης έκτασης, έληξε δε με διάσπαση των σουλτανικών γραμμών από τα ελληνικά τμήματα στα οποία επικεφαλής ήταν ο οπλαρχηγός Καρπενησιώτης. Οι μάχες εντάθηκαν σύντομα, με αποκορύφωμα τη Μάχη του Δραγατσανίου τον Ιούνιο του 1821, όπου οι επαναστατικές δυνάμεις νικήθηκαν και απειλήθηκαν με ολοσχερή καταστροφή. Με μια μικρή σύντομη αποτίμηση θα λέγαμε ότι ο Ελληνικός στρατός νικήθηκε λόγω κάποιων κακών συγκυριών όπως π.χ της άρνησης του ηγέτη των Βλάχων Θεόδωρου Βλαδιμιρέσκου να βοηθήσει οικονομικά και στρατιωτικά την επανάσταση και λόγω του αφορισμού της από τον Πατριάρχη Γρηγόριο Ε΄. Ο Αλέξανδρος Υψηλάντης καταδιωκόμενος από τους Τούρκους, πέρασε στην Αυστρία, όπου και συνελήφθη από τους Αυστριακούς. Αποφυλακίστηκε στα τέλη του 1827, αλλά δεν πρόλαβε να χαρεί την

απελευθέρωση της πατρίδας αφού, εξαιτίας της άσχημης κατάστασης της υγείας του, μετά από δυο μήνες πέθανε. Εδώ αξίζει να αναφερθεί ότι μια μικρή ομάδα, 100 περίπου διασωθέντων ανδρών πέτυχε να φτάσει έως τα κυρίως ελληνικά εδάφη στο νότο, ενώ η πλειονότητα των ανδρών του Ιερού Λόχου σκοτώθηκαν ή αιχμαλωτίστηκαν και εκτελέστηκαν επί τόπου. Επίσης ηρωικός υπήρξε ο θάνατος των οπλαρχηγών Φαρμάκη και Ολύμπιου, οι οποίοι πολέμησαν μέχρις εσχάτων. Και ενώ η εξέγερση στην Μολδοβλαχία έσβησε η Ελληνική Επανάσταση ωφελήθηκε, αφού δημιούργησε ανπερισπασμό στα τουρκικά στρατεύματα. Οι Τούρκοι υποχρεώθηκαν στείλουν στην Μολδοβλαχία μεγάλο τμήμα του στρατού τους και να αφήσουν έτσι ελεύθερο χώρο στους Έλληνες της Πελοποννήσου για να επαναστατήσουν.

Ο Γ. Σούρλας ενώ παραλαμβάνει το ιερό κειμήλιο.

Η Καρδιά του Αλέξανδρου Υψηλάντη και του αδελφού του Γεωργίου Υψηλάντη.

Οι άνθρωποι του Υψηλάντη απέσπασαν την καρδιά από το σώμα του και την ταρίχευσαν, ενώ στη συνέχεια την έκρυψαν στην εκκλησία του Αγίου Γεωργίου στη Βιέννη» αναφέρει ο πρώην αντιπρόεδρος της Βουλής κ. Γιώργος Σούρλας, ο οποίος έχει ασχοληθεί ιδιαίτερα με το θέμα, καθώς πραγματοποίησε το οδοιπορικό του Υψηλάντη για να συγγράψει το βιβλίο του «Στα βήματα του Ιερού Λόχου». «Μερικά χρόνια αργότερα στις 3 Απριλίου του 1843 ο Γεώργιος Υψηλάντης έστειλε την καρδιά στον τότε μητροπολιτικό ναό της Αθήνας, την Αγία Ειρήνη στην Αιόλου, ενώ στις 27 Νοεμβρίου 1859 με φρονίδα της Μαρίας Υψηλάντη Μουρούζη οι δύο καρδιές των Υψηλάντων μεταφέρθηκαν στο παρεκκλήσι των Ταξιαρχών στο Αμαλίο ορφανοτροφείο

κορασίδων (τον θεματοφύλακα των Καρδιών των Υψηλαντών, οι οποίες φυλάσσονται στον Ιερό Ναό των Παμμεγίστων Ταξιαρχών των Αθηνών). Οι καρδιές του Αλέξανδρου Υψηλάντη και του αδελφού του Γεωργίου Υψηλάντη, «χτυπούν» πίσω από το Προεδρικό Μέγαρο και το Μέγαρο Μαξίμου, στο ναό των Παμμεγίστων Ταξιαρχών εδώ και δεκαετίες. Βρίσκονται μέσα σε ειδική προθήκη που έχει τοποθετηθεί αριστερά του δεσποτικού θρόνου και σε υψηλό σημείο. Εκεί είναι οι δύο λήκυθοι. Στον επάργυρο βρίσκεται η καρδιά του μεγάλου ηγέτη της Φιλικής Εταιρείας και αρχηγού της Ελληνικής Επανάστασης στις παραδουνάβιες ηγεμονίες Αλέξανδρου Υψηλάντη και στον επίχρυσο η καρδιά του αδελφού του Γεωργίου.

Οι δύο λήκυθοι με τις καρδιές του Αλέξανδρου Υψηλάντη και του αδελφού του Γεωργίου Υψηλάντη.

Το εθνικό κειμήλιο κατά την μεταφορά και παραμονή στην Ιερά Πόλη του Μεσολογγίου.

Η Ελληνική Επανάσταση του 1821 γεγονόςς μέγιστης σημασίας όχι μόνο για τους Έλληνες αλλά για όλα τα έθνη, αφού το ελληνικό έθνος ήταν το πρώτο έθνος στην ιστορία της ανθρωπότητας που σήκωσε το ανάστημα του σε μία αυτοκρατορία και την πολέμησε χωρίς οργανωμένο στρατό και πέτυχε την εθνική ανεξαρτησία του με την ιστορική σημασία της, μιλάει τώρα στις καρδιές μας και με τη συμβολική σημασία της, ως ανάσταση, αναγέννηση, και αρχή μιας νέας ζωής.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Οι Ήρωες του 1821,
https://hellenic-college.gr/wp-content/uploads/works/1821/heroes/alexandros_ipsilantis/index.html
- Σαν σήμερα, "Μάχου υπέρ Πίστεως και Πατρίδος": Η επαναστατική προκήρυξη του Αλέξανδρου Υψηλάντη,
<https://www.sansimera.gr/articles/898>
- Μηχανή του χρόνου, <https://www.mixanitouxronou.gr/to-ekklisaki-tis-athinas-opou-topothetithikan-mistika-i-tarichevmenes-kardies-ton-adelfon-ipsilanti-tis-ekripse-eki-i-maria-ipsilanti-apogoitevmeni-apo-tin-stasi-tis-politias-arenanti-stin-ikogenia-t/>
- Βικιπαίδεια, Η Ελληνική επανάσταση στην Μολδοβλαχία,
https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%95%CE%BB%CE%BB%CE%B7%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE_%CE%B5%CF%80%CE%B1%CE%BD%CE%AC%CF%83%CF%84%CE%B1%CF%83%CE%B7_%CF%83%CF%84%CE%B7_%CE%9C%CE%BF%CE%BB%CE%B4%CE%BF%CE%B2%CE%BB%CE%B1%CF%87%CE%AF%CE%B1
- Η επανάσταση αρχίζει απο την Μολδοβλαχία,
<https://digitalzoot.weebly.com/2-h-epsilonpialpha940sigmataualphasigmaeta-alpha943zetaepsiloniota-alpha972-taetanu-muomicronlambdadeltaomicronbetalambdaalphachi943alpha8203-1821.html>
- Η καρδιά του Αλέξανδρου Υψηλάντη στο Μεσολόγγι,
<https://www.tovima.gr/2019/04/13/society/deos-kai-sygkinisi-i-kardia-tou-aleksandrou-ypsilanti-sto-mesologgi/>